

Viete ako sa vyrábajú drevené sudy?

Do tajov tohto remesla nás zavedie Jozef Šnír

V čísle 2/2004 našich novín sme sa mohli dočítať o drevorezbárstve v našej obci, v dnešnom čísle si priblížime ďalšie staré remeslo, ktoré je rovnako spojené s tvarovaním dreva - **výrobu sudov**.

S výrobou drevených nádob je spojená **profesia debnára**, ktorá vznikla okolo roku 1500. Súčasný človek spája sudy predovšetkým s uchovávaním vína, pritom ešte ani nie tak dávno sa do sudov plnilo aj čapované pivo, šliapala sa v nich kapusta a o niečo dávnejšie slúžili aj na zbrojný účely – na uskladnenie pušného prachu.

Odborníkom z našej obce je v tejto oblasti **Jozef Šnír**, ktorý spolu so svojim **synom Marekom** rozbehol v obci remeselnú výrobu sudov v rámci rodinnej firmy. Do styku s drevenými sudmi prišiel v tokajských pivniciach ako zamestnanec vinárskych závodov, kde si ich natoľko obľúbil, že sa začal zaujímať o ich výrobu. Vyhľadal debnárov okolo Tokaja v Maďarsku, kde sa ešte toto remeslo zachovalo a postupne si osvojil základy a tajy tohto náročného remesla. Zaoštal si dostupnú literatúru a pustil sa do prípravy strojov, ktoré sú nevyhnutné pri výrobe sudov. Trvalo mu viac rokov, kým si všetky tieto stroje doslova vlastnými rukami vyrobil a poskladal, aby mohol začať so skúšobnou výrobou 3-5 litrových sudov, o niečo neskôr aj 10-20 litrových. Po vychytení prvotných nedostatkov pri výrobe pristúpil k rozšíreniu vyrábaného sortimentu na základe požiadaviek zákazníkov. V súčasnosti má v ponuke 10 druhov súdkov a sudov s objemami 2, 3, 5, 10, 20, 50, 100, 150, 220 a 300 litrov. V pláne má aj výrobu sudov na kapustu.

Samotný **proces výroby sudov** je podstatne zložitejší a náročnejší, ako by sa nám na prvý pohľad zdalo. Základom je výber vhodného dubového dreva vysokej kvality zo zimného výrubu, ktoré sa poreže na hranoly. Tieto sa potom voľne uložia do stohov a sušia minimálne 2 roky.

Až potom nasleduje samotná výroba sudov, ktorá už nie je ďalej časovo limitovaná a má tieto hlavné fázy:

- Vysušené dubové hranoly sa narežú na mieru a viacfázovým ručným opracovaním sa z nich vyrobí dúhy (tvoria bočné steny sudov) a dna sudov. Táto časť práce je veľmi náročná, pretože od precíznosti jej prevedenia závisí tesnosť sudov.
- Poskladanie suda z dúh a jeho stiahnutie

pomocou sťahovák a zafixovanie pomocnými obručami. Tento proces prebieha za tepla nad ohňom, aby sa dúhy ohli do tvaru suda.

- Opracovanie koncov a vnútra suda a vyrezanie vnútorných drážok na dne a vrchu suda.
- Osadenie čela a dna na sud, stiahnutie pomocou pracovných obručí a opracovanie vonkajších plôch. Čelo a dno sa pred osadením opracujú na mieru.
- Výmena pracovných obručí obručami, ktoré už zostanú natrvalo na sude.
- Finálna povrchová úprava. Na želanie zákazníka môžu byť na koncoch sudov vyrezané aj rôzne motívy.

Účel použitia vyrábaných sudov záleží od odberateľov. Niektorí ľudia si kupujú tieto výrobky ako prezentáciu alebo darčeky pri životných jubileách, iní zase na uchovávanie liehovín a vína. Na objednávku dodáva aj súdky s výrezmi s motívami, ako je napr. slivovica, hruškovica, Calvados, a pod.

Napriek tomu, že Šnirovci už majú aj svojich stálych odberateľov ako sú vinotéky, vinárske obchody a obchody s vinárskymi potrebami, za nemenej dôležité ako samotnú výrobu považujú aj získavanie nových odberateľov prostredníctvom prezentačných akcií. Jednou z takých príležitostí

boli aj jarné Kontraktačno-predajné trhy ZÁHRADA v Košiciach, kde predstavili návštevníkom svoje výrobky. (JP)